

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 20. maijā
(OR. fr)

9175/22

ESPACE 55

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	<i>Gatavošanās Konkurētspējas padomei (iekšējais tirgus, rūpniecība, pētniecība un kosmos) 2022. gada 9. un 10. jūnijā</i> Savienības kosmosa programmas noturība un konkurētspēja <i>politikas debates</i>

Pielikumā pievienota informatīva piezīme vispārējām politikas debatēm Konkurētspējas padomē (kosmos) 2022. gada 10. jūnijā.

**KONKURĒTSPĒJAS PADOME – IEKŠĒJAIS TIRGUS, RŪPNIECĪBA, PĒTNIECĪBA UN
KOSMOSS – 2022. gada 10. jūnijs
KOSMOSA jautājumu bloks**

Politikas debates

ES kosmosa programmas noturība un konkurētspēja

Pamatinformācija

1. Padome tiek aicināta pieņemt projektu secinājumiem par programmu *Copernicus* 2035. gada perspektīvā, pamatojoties uz trīs pīlāriem, t. i., Zaļo kursu, digitālo pārkārtošanos un drošību, nolūkā panākt, lai Eiropa būtu noturīgāka. Šajos secinājumos ir piedāvātas rekomendācijas un pamatnostādnes programmas *Copernicus* nākotnei, un tajos īpaši uzsvērts programmas ieguldījums klimata problēmu risināšanā, jaunu kosmosa ekonomikas aktoru parādīšanās, ar ko kosmosa arhitektūra tiek papildināta un padarīta noturīgāka, un programmas ieguldījums Savienības drošības problēmu risināšanā.
2. Padome turklāt tiek arī aicināta pieņemt projektu secinājumiem par Savienības pieeju kosmosa satiksmes pārvaldībai, kura konsolidēta ap trīs pīlāriem: pastiprināt spējas novērot un uzraudzīt Savienības orbītā esošos objektus, izvērst koordinēšanu regulējuma un standartizācijas jomā, un stiprināt ES klātbūtni starptautiskajā arēnā, lai šo kopīgo pieeju popularizētu.

3. Komisija 2021. gada februārī pieņēma paziņojumu "Rīcības plāns par sinerģijām starp civilo, aizsardzības un kosmosa rūpniecību", atsaucoties uz diviem jauniem Komisijas pamatprojektiem kosmosa satiksmes pārvaldības un drošas savienojamības jomā. Valstu vadītāji, tiekoties samītā Versaļā 2022. gada martā, jo īpaši atkārtoti uzsvērtā nepieciešamību vairāk investēt stratēģiskā atbalsta spējās, piemēram, kibernetiķībā un kosmosa savienojamībā. Turklāt Komisija un Eiropas Ārējās darbības dienests gatavo Kosmosa stratēģiju drošībai un aizsardzībai.

Jaunās problēmas saistībā ar noturību un konkurētspēju

4. Eiropas Savienība kosmosa jomā ir izstrādājusi pasaules klases programmas, kas piedāvā suverēnus Eiropas pakalpojumus Zemes novērošanas un satelītnavigācijas jomās. Eiropas Komisija 2021. gadā tās integrēja vienā kosmosa programmā un tai pievienoja divus jaunus komponentus: kosmosa novērošanu un valdības sakarus. Tādējādi Komisija 2022. gada februārī ierosināja jaunu zema latentuma drošas satelītsavienojamības programmu, par kuru pašlaik notiek sarunas un kas varētu papildināt Eiropas kosmosa infrastruktūru. Ar šo programmu sniegtajiem pakalpojumiem, kuri ļauj, piemēram, iegūt autonomāku pozicionēšanu vai novērošanas līdzekļus, cīnīties pret klimata pārmaiņām, vai arī nodrošināt globālu garantētu piekļuvi satelītsakariem, kas ir būtiski krīžu pārvarēšanas situācijās, šīs programmas būtiski veicina Eiropas Savienības noturību. To pamatā ir konkurētspējīga Eiropas rūpniecība vislabākajā pasaules līmenī.

5. Tomēr par kosmosu, kas ir stratēģiski svarīga joma sekmīgai Eiropas ekonomikas darbībai un drošībai, arvien vairāk tiek diskutēts, un tas ir pārslogots. Iezīmējas divas savstarpēji papildinošas pieejas: jaunas, kosmosa lielvaru finansētas kosmosa sāncensības atkārtots starts un privātā sektora aktoru arvien lielāka dalība, kuri izvērs ceļvežus, kas papildina šo lielvaru ambīcijas. Ņemot vērā šo kontekstu, Savienībai ir ātri sevi jāpozicionē un jālīdzsvaro noturības un konkurētspējas stimuli, kas tāpēc ir aplūkojami vienkopus.
6. ES kosmosa programmas noturība vispirms ir atkarīga no autonomas, drošas un cenas ziņā pieejamas piekļuves kosmosam un kosmosa tehnoloģiju izmantošanas. Ja Eiropai nav autonomas piekļuves kosmosam, nav arī Eiropas kosmosa politikas. Mums šajā jomā ir jāstiprina gan konkurētspēja, gan elastīgums un reaģētspēja. Vispārīgāk runājot, ES atkarība no trešām valstīm, ciktāl ir runa par palaišanas risinājumiem, svarīgām tehnoloģijām vai kritiski svarīgām piegādēm (apstrādātām un progresīvām izejvielām, komponentiem), var vājināt Savienības centienus veicināt tās drošību un neatkarību un līdz ar to arī globāla pārklājuma Savienības sistēmu autonomijas līmeni satelītnavigācijas, Zemes novērošanas un satelītsakaru ziņā. Mūsu centieni tehnoloģiskās neatkarības jomā būtu jāstiprina, jo īpaši izmantojot pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un paātrinot darbu pie tā, lai nodrošinātu piekļuvi kritiski svarīgām izejvielām, vērtības ķēdēm un piegādes ķēdēm, kas ir būtiskas kosmosa programmai, jo īpaši stratēģiskās jomās, kuras var pakļaut ārējam spiedienam. Noturība nozīmē īstermiņa saistības un izmaksas, kas ir jāsedz, riskējot, ka Savienībai var nākties maksāt par savu atkarību no citām lielvarām.

7. Padome tiek aicināta apzināt veidus, kā uzlabot ES kosmosa infrastruktūru uzraudzību un aizsardzību un nodrošināt to noturību. Kosmosa infrastruktūra arvien vairāk ir pakļauta nejausīgiem riskiem, piemēram, sadursmēm ar citiem satelītiem vai atlūzām un radiofrekvenču traucējumiem, kā arī tīšiem draudiem, piemēram, uzbrukumiem orbītā vai traucējumiem. Lai labāk aizsargātu kosmosa infrastruktūru, mēs varētu izstrādāt īpašas tehnoloģijas vai lietderīgas slodzes, pieņemt drošības, ilgtspējas un novēršanas pieeju, sākot ar jaunu kosmosa sistēmu projektēšanu un visā kosmosa programmas esošo komponentu/sistēmu attīstības un ekspluatācijas ciklā, vai arī integrēt jaunas tehnoloģijas. Šie papildu uzdevumi palīdzēs stiprināt Eiropas piedāvājuma konkurētspēju iespējami labākajā līmenī.
8. Jaunu aktoru – "*New Space*" jeb komerciālā kosmosa tehnoloģiju sektora – parādīšanās Eiropā ir lieliska iespēja mūsu rūpniecības konkurētspējai un mūsu programmu izturētspējai nākotnē. Pamatojoties jo īpaši uz Komisijas paveikto darbu *CASSINI* satvarā, mums būs jāapzina, kā maksimāli palielināt šo jauno dalībnieku jauno inovatīvo tehnoloģiju, pakalpojumu vai produktu un rūpniecisko procesu potenciālu un tos izlēmīgi integrēt jaunas infrastruktūras attīstībā un esošās infrastruktūras modernizācijā vai jaunu pakalpojumu izstrādē un sniegšanā.

9. Ar Kosmosa programmu ES rīcībā ir unikāli pasaules līmeņa kosmosa aktīvi, kas ir īpaši rezultatīvi. Mums būtu jāapzina, kā stiprināt to ieguldījumu drošībā un aizsardzībā, un jāizvērtē vajadzības un apstākļi, kas saistīti ar konkrētu pakalpojumu izstrādi, izmantojot atbilstīgus pārvaldības modeļus, kuros ņemtas vērā dalībvalstu drošības intereses. Turklāt saskaņā ar Padomes Lēmumu par Vienoto rīcību (Lēmums KĀDP 2021/698) Padomei un Augstajam pārstāvim ir kompetence reaģēt uz draudiem vai uzbrukumiem kosmosa pakalpojumiem, kuri ir kritiski svarīgi Eiropas Savienībai. Atsauksmes, kas sniegtas par pieredzi šā lēmuma īstenošanā saistībā ar karu Ukrainā, var būt iemesls pilnveidot šo lēmumu, lai uzlabotu Savienības reakciju uz pieaugošajiem draudiem un nodrošinātu ciešu koordināciju ar dalībvalstīm. Šajā sakarā mums ir jāaplūko šī problemātika, lai efektīvi veicinātu darbu pie kosmosa stratēģijas drošībai un aizsardzībai.

Jautājums

Kādi pasākumi Savienībai un tās dalībvalstīm būtu jāveic, lai stiprinātu ES kosmosa programmas noturību un to pielāgotu konkurences izaicinājumiem?